

R. 3. 175 ll.

98
ECCLESIAE MANSFEL-
DICÆ
CONSISTORIUM

IN
B. LUTHERI PATRIA,
ad

FESTUM SE-
CULARE SCHOLASTICUM,
IDIBUS OCTOBRIS

celebrandum,

Ob Pacem Religionis, ante seculum, in SS. Imperio
Romano sancitam, hætenusq; servatam &
confirmatam,

Omnes & singulos ejusdem
ECCLESIAE

CIVES LITERATOS
invitat,

Cum omnigenâ salutis pacisq; appreciatione.

Islebÿ, excudebat Jacobus Gaubisus, Anno 1655.

Jacobus Gaubisus
Islebÿ, 1655

FOURTH MARCH
1742
CONFIRMATION

A. H. H. H. H.

FESTUM SE
GUAVE SCHONAS
IDUS OCTOBRIS

1742

1742

I. N. J.

Iubilæum ob Pacem Religionis in Imperio Rom: per seculum Dei gratiâ servatam, meritò concelebrant unâ cum Ecclesiâ, etiam Schola & Gymnasia literaria. Nam & ipse hoc ingenti & ad omnem posteritatem commemorando pacis beneficio fruuntur, quod divina providentia evangelicis Statibus & Ordinibus ob Confessionem Religionis Prophetico-Apostolico-Catholica & primò-antiqua, ad ejus propagationem clementissimè indulgit, quodq; feliciter cessit Ecclesiis evangelicis, Scholis, Ministeriis, caterisq; rebus omnibus, qua inde dependent: ut hanc Pacem Religionis cum connexâ politicâ, Germaniæ Palladium, nec non Ecclesiarum Scholarumq; evangelicarum Privilegium sacrum non injuriâ quis dixerit. Postquam enim illâ sanctione pragmaticâ Germaniæ libertas restaurata, & pax politica perpetua, nullisq; factionibus contemneranda, sub pena pactifragij publici severissimâ & capitali constituta fuit: hacce gravissimo edicto Religionibus duabus, Papistica & Evangelica, sic prospexerunt Imperij proceres: Propter Augustanæ Confessionis doctrinam, religionem atq; fidem, Cæsar, Ferdinandus Rex, cæteri q; Principes & Ordines, neminem totius Imperij, quocunq; modo violent, nec ad deserendam religionem suam, ceremonias atq; leges, quas in sua ditione, vel jam instituerunt, vel posthac instituent Confessionis Augustanæ Socij, mandatis, aut aliâ quavis conditione cogant, neve contemnant etiam: Sed hanc religionem illis liberam permittant, simulq; bona, facultates, regalia, possessiones atq; jura, sic ut pacatè possint eis uti-frui: dissidium quoq; Religionis non aliis quam piis, amicis & tranquillis

A 2

quillis rationibus componatur. Eodem modo, qui sunt Confessionis Augustanæ, se se gerant erga Cæsarem, Ferdinandum Regem, cæterosq; principes ac Ordines, Religioni (quam sic vocarunt,) antiquæ conjunctos, &c. Et quicquid erit offensionis atq; litis more atq; legibus Imperij definiatur utrobique.

Quid hæc ad Scholas, inquis? Plurimum mehercule! Sunt enim illæ seminaria Ecclesiæ, imò Protestantisæ & Iaputicæ religionis: utq; alios alij de religione docerent,

Contiguas pietas iussit habere domos.

Quin & super Scholas ipsas disposuere conceptis verbis: Quia nonnulli Ordines Imperij eorumq; Majores, quasdam præfecturas Ecclesiasticas, Collegia Monachorum, & id genus alia bona sacra sibi sumpserunt, eaq; Ministris Ecclesiæ, Scholis, & aliis bonis usibus accomodarunt, non interpellentur hoc nomine, nec in jus propterea vocentur. Et paulò post; Adhæc, ut ex iis ipsis bonis, necessaria Ecclesiæ Ministeria, parœciæ, Scholæ, eleemosynæ, loca hospitalia pauperum & afflictorum, sicut olim constituta fuerunt, ita nunc etiam constituentur & foveantur, non habita ratione, utrius illi sint religionis, quorum in usus hoc subsidium & alimonia confertur. Quod si propter hanc alimoniam, (salaria, subsidia,) ejusq; modum lis oriatur & disceptato, de consensu Arbitri deligantur, qui factâ notione intra semestris tempus decernant & statuunt, quantum in ejusmodi usus & ministeria decidi, & conferri debeat; interea dū lis pendet, ii, quorum est conferre subsidium in eos usus, non impediuntur in sua possessione; veruntamen, quod antiquitus dare solebant & conferre, nunc etiam conferant, dum lis expediatur.

Hinc habent Scholæ Evangelicæ in Germania, inq; in docem-

tes & discentes suam securitatem, privilegia, imò & salaria, quibus in Comitatu hoc nostro Mansfeldico sacrae cupri decimae, longè ante pacificationem Passaviensem loco bonorum Ecclesiasticorum, certis de causis, à piis Majoribus surrogata, meritò annumerantur, ut salva Pace Religionis & conscientia, hisce nostris Ecclesiis Scholisq. cuprum illud sacrum, semel DEO dicatum, & decreto Imperij confirmatum, eripi, & in profanos usus redigi minime possit. Hoc tale beneficium agnoscit hodiè Schola nostra, & júbila lata canit DEO Pacis, qui ipsi hac oria fecit, & halcyonia concessit hæctenus in turbulento hoc mundi pelago. Quam olim Ecclesia Christi citadem dedit Imperatori Julianus Apostata, occludendo Scholas Christianis, & ludos literarios prohibendo, ne in religione salvificà juvenus informetur, veterum historia abundè docent. Easdem ante seculum Ecclesie Evangelica insidias struxit rafa cohors, imprimis factio Jetrucennali hoc itendidem machinati sunt Ecclesie Evangelica hostes, ut sedibus imis Pacem Religionis eruerent & convellerent, nisi Nemesis divina rebus afflictis succurrisset, inq. salutem posuisset, cui laquei injecti erant, ut est Psal. 12. v. 6. Benedictus Dominus, qui non dedit nos pradam dentibus eorum! Anima nostra sicut avis erepta est de laqueo aucupum; Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Has immortalì DEO laudes dicite, Scholastici, simulq. celebrate nomen Domini, quod per nuperam Pacificationem Osnabrugensem Pacem Religionis firmitati pristina restituit! Pax enim κακοτέρετον dixere veteres, μάταις καὶ ἀπιστοῖς τὴν, Themidos χεῖρσιν ἀείδα. Talis hac nostra pax est! Ideoq. laudate Pueri DOMINUM, laudate nomen DOMINI! Sit nomen DOMINI benedictum ex hoc nunc & usq. in seculum! Psal. 113. v. 1. Cave verò existimes, has duas religiones, pontificam scilicet (quam presumptuoso titulo antiquam nuncupant) & evangelicam, hæc ipsa pacis sanctione sic canonizatas aut conciliatas esse,

ut utraq; propterea vera, recta, salvifica sit & haberi debeat.
Minimè gentium! Pax religionis non ecclesiastica, sed politica pax
est, circa externum Ecclesia regimen occupata; nec quicquam in
eà decretum fuit de religionum harum aut veritate aut falsitate,
sed de securitate ac libertate eorum, qui religionem profitentur.
Qui enim Principes seculares unirent aut conciliarent religiones,
dic dic παστῶν inter se dissonas, imò prorsus irreconciliabiles? Absit
à nobis ejusmodi cum adversariis veritatis colludium; absit nefarius
syncretismus, & id genus monstra religionum alia! Relegantor
cum Authoribus suis in Utopiam, ubi, quis vel Christus vel belial,
luxve aut tenebra sint, ignoratur. Non equidem Principum βίη-
νοπολιῶν intentioni repugnamus quo minus illud religionis
disfidium piis, amicis & tranquillis rationibus compo-
natur, iis, inquam, rationibus, qua in verbo DEI sunt monstra-
ta, cui nec demì nec addi quicquam debet. Volumus & nos pacem,
& non solum volumus, verum etiam rogamus: Sed pacem Chri-
sti, pacem veram, pacem sine injuriis, pacem in qua non sit bellum
involutum, pacem, qua non adversarios subiiciat, sed in amicos
jungat, scripsit alicubi Hieron. At non facimus cum iis, qui di-
cunt Pax, ubi non est pax, qui parietem infirmo luto complanant,
Ez. 13. qui ipsam pacem persecutione pejorem fratribus faciunt,
veritatisq; caput & originem relinquunt. Qui cum Christo non
est, adversarius Christi, qui unitatis & pacis ejus inimicus est,
nobiscum (in fide) non potest coherere. Non tamen injustè fecisse
putandi sunt Caesar, Rex, Principes, cateriq; Status Imperij, Ro-
mano-Catholica religioni adhaerentes, quod ejusmodi libertatem
& securitatem Evangelicis per miserint, multò minus Christum ab-
negarunt propterea, ut cum Antonio Possentino graculi Romana
Thaidos garriunt. Praterquam enim, quod pax hac externum
duntaxat Ecclesia statum concernit, ac politica securitatem pra-
stat, ne hac aut ille ob religionis diversitatem turbetur; Certè re-
ligio

ligio Lutherano-*evangelica* nullo sive Veteris sive Novi Testamenti dicto haeseos ullius aut erroris evidenter convinci potest, sed quaecumque proficetur dogmata, sacra scriptura conformia sunt; Cultus vero divinus iis peragitur ritibus, qui πὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς faciunt, populumq; Christianum decent. Quid ni ergo permitteretur religio talis in Imperio Sacro Sancto? Protestantes vero Status mutuam permissione sua pontificiam religionem neutiquam approbarunt, ut verè Catholicam, antiquam, sanctam, & Apostolicam, sed reliquerunt eandem suo loco, non sine publicà dissensus sui declaratione, quandoquidem & sese ab eadem segregarint confessione Augustianà, libertatemq; dederint Ministerio suo, eandem religionem pontificiam, quàm talem, nativè idololatrias, superstitionis & haeseos ex verbo DEI convincere, & monstrare indubiis argumentis, quòd in illa Ecclesià sedeat Anti-Christus à Daniele Propheta, Paulo, & Johanne Apostolis, graphicè & vividè coloribus depictus. Pluribus de his dissertabunt in ipsà panegyri seculari Scholasticà,

~~DE~~ horis antemeridianis, qui s. VII. Octobr.

horis antemeridianis,

Inspector & Rector Gymnasij:

Ille quidem, Vir Reverendus & Clarissimus Dn. M. Johann-Gotofredus Nicander, Pastor Petro-Paulinus & Collega noster honorandus, cujus operà & studio clauget,

Tuba Pacis Passaviensis occentia classico belli sacri Scipij, Föreri, aliorumq; Papanorum turbulenterum stabellis, &c. quoad pacis istius occasionem, ipsum negotium, & consequentia ieiuncta.

Alter vero Vir Eximius & Clarissimus Dn. M. Johann-Ernestus Ganderus, Rector Gymnasij ager de causis pacis cum constituentibus, tum conservantibus, qua sunt

Post DEUM, aquila Romana,

Cesar

*Cæsar nempe, cum Electoribus ac principibus, cæterisque Statibus
Imperij Romani, fidem germanam semper maximi aestimantibus.*

Horis pomeridianis.

*Vir Reverendus & Præstantissimus Dn. M. Johann-Christopho-
rus Ganderus, Pastor Riesdorff, & Gymnasij p. t. Con-Rector,
verba faciet.*

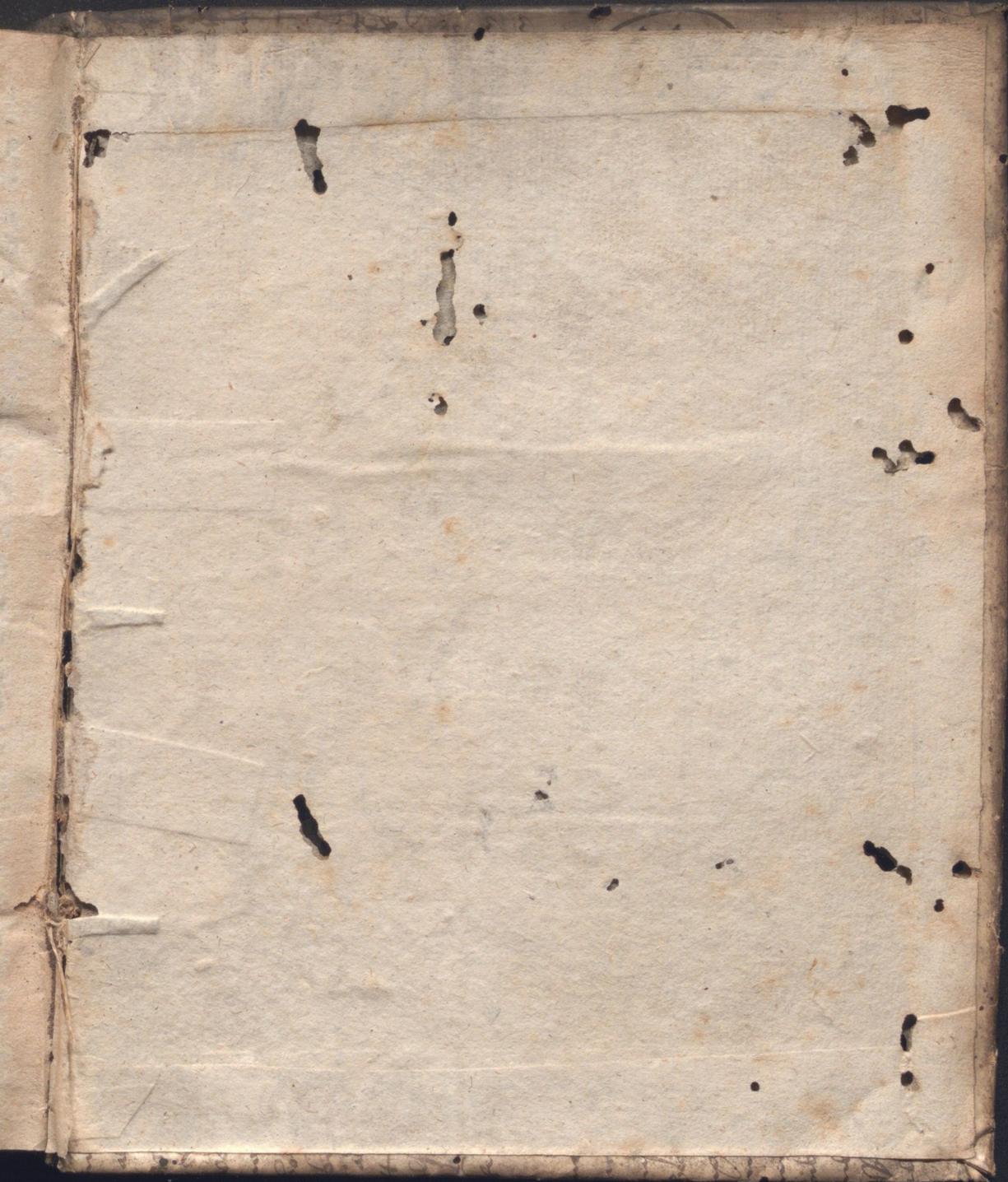
*De inexpugnabili pacis Ecclesia orthodoxo-Lutherana,
divini Numinis auspicio impetrata munimento, &
indè emergente emolumento.*

*Colophonem addet, Vir Humanissimus & Doctissimus Dn. Paulus
Röslerus, Collega Tertius, qui festivitatis moderna avaris Palatin-
ow instituet, cum gratiarum actione. Hanc ergò panegyricum secu-
larem, in gloriam DEI, & posteritatis, si qua futura est, memo-
riam, vos, Viri Literati omnium ordinum Honoratissimi, vestra
honorifica presentia, quaesumo, condecorate, nobiscum aeterno & im-
mortali DEO pro hoc insigni pacis beneficio gratias agentes, eidemque
supplices facti devotè precibus roantes, ut id Ecclesiis Scholisque, no-
stris perpetuum esse sinat, nosque tandem ad pacem caelestem tra-
ducat, qui pacis principi, JESU CHRISTO, verà fide adberemus,
P. P. Islebÿ prid. Iduum Octobr. Anni M. DC. LV.*

**Da pacem Domine in diebus nostris, quia
non est alius, qui pugnat pro nobis,
nisi Tu DEUS
noster.**

F I N I S.

98

ECCLESIAE MANSFEL-
DICÆ
CONSISTORIUM

IN
B. LUTHERI PATRIA,
ad

FESTUM SE-
CULARE SCHOLASTICUM,
IDIBUS OCTOBRIS

